

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní Mgr. et Mgr. Lenkou Bahýřovou, Ph.D. ve věci

žalobkyně: V. Š.
bytem X

zast. obecnou zmocněnkyní O. Š.
bytem X

proti

žalovanému: Ministerstvo práce a sociálních věcí
sídlem Na Poříčním právu 1, Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 9. 2021, sp. zn. SZ/MPSV-2021/118471-921, č. j. MPSV-2021/145554-921

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 6. 9. 2021, sp. zn. SZ/MPSV-2021/118471-921, č. j. MPSV-2021/145554-921, **se ruší** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 52 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í:

I. Vymezení věci

1. Žalobkyně podala žalobu proti rozhodnutí žalované ze dne 6. 9. 2021, sp. zn. SZ/MPSV-2021/118471-921, č. j. MPSV-2021/145554-921 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž bylo zamítnuto odvolání žalobkyně a potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Brně ze dne 22. 6. 2021, č. j. 5982/2021/IVA (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“). Prvostupňovým rozhodnutím byl žalobkyni přiznán příspěvek na péči ve výši 880 Kč měsíčně od července 2021 s odůvodněním, že žalobkyně z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat základní životní potřeby komunikace, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost. Je tedy podle § 8 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách (dále jen „zákon o sociálních službách“) osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I (lehká závislost). Podkladem prvostupňového rozhodnutí byl posudek pro účely příspěvku na péči ze dne 7. 6. 2021, vypracovaný posudkovým lékařem OSSZ Brno – venkov.
2. V odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí žalobkyně požádala s ohledem na svůj zdravotní stav o přiznání vyššího stupně závislosti. V rámci odvolacího řízení byl přezkoumán zdravotní stav žalobkyně Posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí (dále též jen „PK MPSV“) za účelem stanovení stupně závislosti žalobkyně na pomoci jiné fyzické osoby. PK MPSV potvrdila, že žalobkyně z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nezvládá čtyři základní životní potřeby (komunikace, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost). Na základě posudku PK MPSV ze dne 17. 8. 2021 bylo vydáno napadené rozhodnutí, proti němuž žalobkyně brojí žalobou.

II. Žaloba, vyjádření žalovaného a replika žalobkyně

3. Žalobkyně (resp. její obecná zmocněnkyně, matka žalobkyně) uvedla, že důvody pro podání žaloby jsou stejné jako důvody podání odvolání. Nesouhlasí s tím, že zvládá základní životní potřeby orientace, stravování, oblékání a obouvání; potvrzují to i lékařské zprávy. Žalobkyně si neumí nachystat jídlo, neumí si přinést např. talíř, což PK MPSV podle žalobkyně nesprávně zahrnula do bodu péče o domácnost, nikoli do bodu stravování. Žalobkyně se neobejde bez pomoci při oblékání a obouvání (tepláky jsou na šňůrku, mikina na zip, boty na šněrování), nikam netrefí, bloudí uvnitř budov, není schopna si sama koupit jízdenku, zmáčknout tlačítko na znamení, zmocněnkyně žalobkyni všude doprovází. Žalobkyně vychází z domu jen z donucení kvůli lékařům a úředním záležitostem.

4. Žalovaný ve vyjádření k žalobě odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí a podkladový materiál, na němž je založeno. Doporučení ošetřujících lékařů ohledně poskytnutí dávek či jiných plnění ze systému sociální pomoci či jejich vyjádření ke stupni závislosti a zvládání základních životních potřeb, nejsou a nemohou být pro posudkové lékaře závazná. Lékařské nálezy ošetřujících lékařů slouží pouze jako podklad pro vydání posudku o zdravotním stavu žadatele. PK MPSV vycházela ze zdravotní dokumentace žalobkyně i z jejího osobního vyšetření. Posudek PK MPSV žalovaný řádně zhodnotil a závěry napadeného rozhodnutí dostatečně odůvodnil.
5. V reakci na vyjádření žalovaného zástupkyně žalobkyně v podání ze dne 25. 3. 2022 nad rámec již uvedeného doplnila, že žalobkyně má poruchy spánku, neví, kdy je den a noc, spí maximálně dvě hodiny v kuse. Žalobkyně neví, co je za den, kdy a kam má jít, plete si obličej a místa. Nemá schopna sama komunikovat ani u lékaře. Sama si nic nekoupí. Již několikrát se pokusila spáchat sebevraždu, na své matce je zcela závislá. V rámci rodiny jsou k sebevraždě sklony. Žalobkyni nic nebaví, často pláče, leží nehnutě v posteli, neumí si nachystat jídlo, nakrát chleba, oloupat vajíčko, nezapne rychlovarnou konvici, udělat si čaj. Neví, kdy se má převléct, cosi má vzít za oblečení, ustlat si postel, uklid také nezvládá, má obsesi z použitých a špinavých věcí. Bratr žalobkyně je autista, nezvladatelný a nesamostatný. Uvedené obtíže nebyly v napadeném rozhodnutí dostatečně vyhodnoceny.

III. Posouzení věci krajským soudem

6. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích uplatněných žalobních bodů, ověřil přitom, zda rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti, a vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodnutí žalovaného [§ 75 odst. 1, 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s. ř. s.]. Ve věci rozhodl bez jednání, neboť s tímto postupem účastníci řízení souhlasili (§ 51 odst. 1 s. ř. s.) a soud zároveň shledal, že zde jsou důvody pro postup podle § 76 odst. 1 s. ř. s.
7. Žaloba je důvodná.
8. Právní úprava poskytování příspěvku na péči je obsažena v zákoně o sociálních službách a vyhlášce č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách (dále jen „vyhláška“). Pro účely poskytování příspěvku na péči jsou rozlišovány čtyři stupně závislosti, přičemž kritériem pro hodnocení míry závislosti oprávněné osoby na pomoci jiné osoby, a tedy i pro zařazení do jednotlivých kategorií, je posuzováno zvládání deseti základních životních potřeb vymezených v § 9 odst. 1 zákona o sociálních službách. Jedná se o následující potřeby: mobilita, orientace, komunikace, stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, výkon fyziologické potřeby, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost.
9. Obsahové vymezení jednotlivých životních potřeb stanoví vyhláška v příloze č. 1. Přitom platí, že pokud není osoba schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat alespoň jednu z aktivit, která je pro schopnost zvládat základní životní potřebu vymezena v příloze č. 1 vyhlášky, není schopna základní životní potřebu zvládat, a to bez ohledu na příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu (§ 2a vyhlášky).

10. Podle § 1 odst. 4 vyhlášky se za neschopnost zvládání základní životní potřeby považuje stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké, kdy i přes využívání zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využívání běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku nelze zvládnout životní potřebu v přijatelném standardu. Za přijatelný standard se přitom považuje zvládání základní životní potřeby v kvalitě a způsobem, který je běžný a obvyklý, a který umožňuje, aby tato potřeba byla zvládnuta bez každodenní pomoci jiné osoby.
11. Podle § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách vychází okresní správa sociálního zabezpečení ze zdravotního stavu osoby doloženého nálezem vydaným poskytovatelem zdravotních služeb, z výsledku sociálního šetření a zjištění potřeb osoby, popřípadě z výsledků funkčních vyšetření a z výsledku vlastního vyšetření posuzujícího lékaře.
12. V řízení o přiznání příspěvku na péči je stěžejním důkazem odborný posudek zdravotního stavu a závislosti na pomoci jiné osoby. Povahou takového posudku, jakož i na něj kladenými požadavky, se již opakovaně ve své rozhodovací činnosti zabýval Nejvyšší správní soud, který dovedl, že „*se jedná sice o tzv. povinný důkaz, nicméně nikoliv o závazné stanovisko či závazný podklad rozhodnutí. Posudek podléhá hodnocení správního orgánu, jeho správnost není nikterak presumována. Ačkoliv odborné lékařské závěry posudku nepodléhají hodnocení správních orgánů, neboť k tomu nemají správní orgány odborné lékařské znalosti, nezabývá je to povinností hodnotit provedené důkazy ve správním řízení, a tudíž i správnost posudku z hlediska jeho úplnosti a přesvědčivosti*“ (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 3. 2010, č. j. 6 Ads 143/2009-60, či ze dne 22. 10. 2009, č. j. 3 Ads 48/2009-104).
13. Při posuzování stupně závislosti je třeba vycházet z posudkových kritérií obsažených v ustanovení § 1 až § 2c vyhlášky. Pokud z podkladů lékařského posudku vyplývá, že posuzovaný *některou z aktivit* nutných pro celkové zvládnutí určité životní potřeby sám a bez pomoci jiné osoby nezvládá, a orgány lékařské posudkové služby přesto takovou základní životní potřebu považují za zvládanou, je jejich povinností tento závěr dostatečně a přesvědčivě odůvodnit (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 4. 2014, č. j. 3 Ads 50/2013 – 32).
14. A právě v uvedených ohledech (požadavek na úplnost a přesvědčivost posudkového hodnocení) došlo k pochybení. Ve vztahu k základním životním potřebám, která žalobkyně, resp. její zástupkyně, považovaly za nezvládané, totiž vykazuje napadené rozhodnutí, jež závěry posudkového hodnocení bez dalšího přejalo, některé podstatné deficity (viz dále).

K základní životní potřebě orientace

15. Podle přílohy č. 1 vyhlášky se za schopnost zvládat základní životní potřebu orientace považuje stav, kdy je osoba schopna 1. poznávat a rozeznávat zrakem a sluchem, 2. mít přiměřené duševní kompetence, 3. orientovat se osobou, časem a místem, 4. orientovat se v přirozeném sociálním prostředí, 5. orientovat se v obvyklých situacích a přiměřeně v nich reagovat. V záznamu ze sociálního šetření ze dne 27. 4. 2021 byly schopnosti žalobkyně ve

vztahu k orientaci popsány tak, že žalobkyně *vidí rozmazaně, sluch je dobrý, ví, jaký je rok, měsíc, den, ale nedokáže měřit časové údaje, nemá představu, jak dlouho trvá určitá činnost, doma a ve známém prostředí se orientuje, mimo domov jde všude s matkou, v cizím prostředí a velkých prostorách se neorientuje. Blízké osoby poznává, u známých osob má problém s vybavováním obličeje, paměť je špatná, rychle zapomíná informace, sama od sebe si nevezme léky, zapomíná jíst a pít.* Jedná se o psychiatrickou pacientku, trpí úzkostmi, depresi, obsesemi, nespavostí, dění kolem ji stresuje a vyčerpává, nechce se setkávat s lidmi, je stále doma, nezvedne telefon. Rovněž v závěru sociálního šetření je akcentována skutečnost, že žalobkyně je psychiatrická pacientka, zcela závislá na pomoci druhé osoby.

16. Posudkový lékař OSSZ Brno – venkov v posudku ze dne 7. 6. 2021 k této základní životní potřebě mj. uvedl, že u posuzované nebyla zjištěna praktická či úplná nevidomost obou očí ani sluchová porucha ani mentální retardace či demence středního stupně, či jiné těžké duševní postižení omezující orientaci. Dle posudkového hodnocení PK MPSV ze dne 17. 8. 2021, která zasedala ve složení předsedkyně komise, další lékař s odborností v oboru neurologie a tajemnice, je pak k této základní životní potřebě shrnuto, že posuzovaná *samostatně zvládá ve svém známém prostředí, dokladovaná je plná orientace místem, časem i osobou, není přítomna těžká nebo úplná ztráta schopnosti orientace v přirozeném prostředí.*
17. Žalovaný v napadeném rozhodnutí přijal závěr PK MPSV, že žalobkyně zvládá potřebu orientace, aniž by se však zabýval tím, zda ze strany posudkových lékařů skutečně došlo k prověření, že žalobkyně v požadovaném standardu zvládá všechny vymezené aktivity, které jsou pro schopnost zvládat životní potřebu orientace vymezeny v příloze č. 1 vyhlášky. Z lékařské dokumentace vyplývá, že žalobkyně trpí pervazivní vývojovou poruchou (má Aspergerův syndrom) těžšího typu a úzkostně depresivní poruchou; jedná se o psychiatrickou pacientku. Tyto diagnózy žalobkyně jsou posudkovými lékaři akceptovány, aniž by však byly v rámci hodnocení základní životní potřeby orientace bylo vysvětleno, zda má žalobkyně s ohledem na tato psychiatrická onemocnění dostatečné duševní kompetence ke zvládání všech aktivit v rámci základní životní potřeby orientace. V tomto ohledu byly opomenuta přiměřenost duševních kompetencí žalobkyně – jakkoli má dostatečné zrakové a sluchové kompetence – orientovat se v obvyklých situacích a přiměřeně na ně reagovat (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 4. 2015, č. j. 3 Ads 69/2014 -50).
18. Nejde totiž pouze o *přirozené sociální prostředí* (aktivita 4.), byť lze pochybovat o tom, že by v případě žalobkyně byla nutno za takové prostředí považovat pouze prostředí domácí, nýbrž i o jiné obvyklé situace (např. pobyt venku jako takový), jak je požadováno v aktivitě 5, vymežující rozsah této základní životní potřeby. Psychiatrické nálezy, jež jsou součástí správního spisu, a jež byly zaslány jako příloha k odvolání, ve svých závěrech opakovaně uvádějí, že žalobkyně má s ohledem na diagnózu Aspergerova syndromu těžšího stupně výrazné nedostatky orientace v čase a prostoru (nález dr. Makovské ze dne 8. 4. 2016 a ze dne 9. 3. 2017). Posudek PK MPSV se však s těmito odbornými závěry ve vztahu k základní životní potřebě orientace nikterak nevypořádává, opačný závěr nijak nevysvětluje. Potíže s vnímáním času a pohybem v prostoru (*ve stresu ztuhne a nereaguje*), na něž bylo poukazováno již v odvolání, a jež dokladují též předložené lékařské nálezy, nebyly v tomto ohledu reflektovány. Vzhledem k tomu, že psychiatrické nálezy

z pozdějších let, zahrnuté do výčtu doložené zdravotní dokumentace, nejsou součástí správního spisu, nebylo možné ověřit případné pozitivní změny, posudek PK MPSV však žádné takové změny, které by závěry psychiatrických vyšetření z let 2016 a 2017 ohledně orientace žalobkyně časem a prostorem vyvracely, nezmiňuje.

19. Přijatý závěr o zvládání základní životní potřeby orientace nekoresponduje ani s výsledkem sociálního šetření, které bylo rovněž podkladem pro vydání napadeného rozhodnutí; to žalovaný ponechal bez povšimnutí s tím, že se jedná o podpůrný prostředek pro posudkové lékaře. Pokud však posudkoví lékaři uspokojivě nevysvětlí přijetí opačného závěru, je na žalovaném, který v konečném důsledku nese odpovědnost za vydané rozhodnutí, aby vzniklé pochybnosti odstranil (např. vyžádáním doplňujícího posudku). K tomu však v posuzované věci nedošlo.
20. Nutno podotknout, že žalobkyně nebyla na jednání PK MPSV přítomna, nebyla tedy osobně vyšetřena, jak nesprávně uváděl žalovaný. Jakkoli je jistě pravdou, že závěry odborných vyšetření nejsou pro účely posudkového hodnocení ve věci příspěvku na péči závaznými podklady, přijetí zcela odlišných závěrů posudkovými lékaři bez odpovídajícího vysvětlení, případně vlastního vyšetření posudkovými lékaři s příslušnou odborností (zde zejména v oboru psychiatrie, nikoli pouze neurologie) činí posudkové hodnocení nepřezkoumatelným. Pokud takové posudkové hodnocení bylo do odůvodnění napadeného rozhodnutí fakticky bez dalšího přejato, trpí takové rozhodnutí rovněž vadou nepřezkoumatelnosti, kterou musí soud zohlednit. Ve vztahu k základní životní potřebě orientace a jejího zvládání na potřebné úrovni žalobkyně s diagnózou těžšího stupně Aspergerova syndromu, je tedy nutno napadené rozhodnutí hodnotit jako nepřezkoumatelné.

K základní životní potřebě stravování

21. Podle přílohy č. 1 vyhlášky se za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu považuje stav, kdy je osoba schopna 1. vybrat si ke konzumaci hotový nápoj a potraviny, 2. nalít nápoj, 3. rozdělit stravu na menší kousky a naservírovat ji, 4. najíst se a napít, 5. dodržovat stanovený dietní režim, 6. konzumovat stravu v obvyklém denním režimu, 7. přemístit nápoj a stravu na místo konzumace. V rámci sociálního šetření bylo k této základní životní potřebě uvedeno následující: *Sama si jídlo/pití nevybere ani nenachystá, vše servíruje a podává pečující osoba. Důvodem je strach z jakékoli činnosti a zhoršená motorika rukou. Není schopna si rozkrojit nebo namazat pečivo, má strach z ostrého nože. Výjimečně si pod slovním vedení matky podá rohlík se salámem. K jídlu používá příbor, ale celý ho umaže. Nápoj pije ze skleničky. Konzumovat stravu/pití v obvyklém denním režimu sama od sebe nezvládá, řídí matka.*
22. V posudkovém hodnocení lékaře OSSZ se k této základní životní potřebě uvádí, že žalobkyně je schopna se sama najíst i napít, a že příprava a nákup stravy jsou hodnoceny v rámci základní životní potřeby péče o domácnost, která je přiznána. Neuznání potřeby stravování potvrdila též PK MPSV, která uvedla, že žalobkyně je schopna samoživení, není nařízen substituční či jiný příjem pro těžký nutriční deficit, není dokumentována ztráta

úchopu. Dopomoc s vhodnou stravou je zohledněna v uznané potřebě péče o zdraví a obstarání nákupu, uvaření teplé stravy, je zohledněno v uznané potřebě péče o domácnost.

23. Žalovaný přijatý posudkový závěr přijal, aniž by však vypořádal odvolací argumentaci žalobkyně. Pokud bylo v odvolání uváděno, že žalobkyně neví, co si má vzít k jídlu, kdy má jíst a kolik toho sníst, že nepoužívá nůž (bojí se ho), neumí si nalít nápoj, dát si jídlo na talíř, rozbalit či otevřít nakoupené potraviny atd., což obdobně potvrzuje též sociální šetření, měl se žalovaný (potažmo PK MPSV) s těmito argumenty vypořádat. Je jimi totiž rozporováno zvládání většiny aktivit v rámci základní životní potřeby stravování (s výjimkou aktivity 4. a částečně 7.). Nejde přitom jen o schopnost samoživení (schopnost najíst se a napít), ale též o další doprovodné aktivity, které žalobkyně nezvládá či je zvládá s velkými obtížemi, a to nikoli proto, že by toho fyzicky nebyla schopna, nýbrž v důsledku své psychiatrické diagnózy. Ta sice byla posudkovými lékaři akceptována (resp. vypočtena v diagnostickém souhrnu), z posudkového hodnocení však nejsou seznatelné dopady tíže tohoto onemocnění žalobkyně na její schopnost zvládat jednotlivé aktivity v rámci základní životní potřeby stravování v požadované kvalitě.
24. Je tak nutno konstatovat, že v napadeném rozhodnutí se žalovaný ke zvládání jednotlivých aktivit v rámci základní životní potřeby stravování nevyjádřil a přesvědčivě neodůvodnil svůj závěr, že žalobkyně je schopna zvládat základní životní potřebu stravování jako celku v přijatelném standardu bez každodenní dopomoci třetí osoby. Krajský soud proto považuje odůvodnění napadeného rozhodnutí ve světle podkladů, které měl posudkový orgán, resp. žalovaný, k dispozici, ve vztahu k základní životní potřebě stravování za nedostatečné. Jak bylo výše zmíněno, garantem úplnosti a přesvědčivosti posudkového hodnocení, přejímaného do správního rozhodnutí je žalovaný. Je tedy jeho povinností, aby odstranění zjištěných nedostatků zajistil.

K základní životní potřebě oblékání a obouvání

25. Podle přílohy č. 1 vyhlášky se za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu považuje stav, kdy je osoba schopna 1. vybrat si oblečení a obutí přiměřené okolnostem, 2. rozeznat rub a líc oblečení a správně je vrstvit, 3. oblékat se a obouvat se, 4. svlékat se a zouvat se, 5. manipulovat s oblečením v souvislosti s denním režimem. V záznamu o sociálním šetření je ke schopnosti žalobkyně zvládat základní životní potřebu oblékání a obouvání uvedeno: *Vybrat si přiměřené oblečení a obuv, rozeznat rub a líc a správně vrstvit nezvládá, s chytáním a výběrem oděvu pomáhá matka. Samostatné úkony oblékání/svlékání, obouvání/zouvání, zvládá. Šněrování obuvi jí dělá potíže, více nosí boty bez zapínání nebo na suchý zip. Manipulovat s oblečením v souvislosti s denním režimem nezvládá, se zapínáním zipů a knoflíků potřebuje kvůli zhoršené motorice na ruku pomoc.*
26. Z posudkového hodnocení lékaře OSSZ vyplývá, že žalobkyně má fyzické schopnosti k tomu, aby v přijatelném standardu zvládala základní životní potřebu oblékání a obouvání s tím, že se berou v úvahu facilitátory – nazouváky obuvi, navlékače ponožek, suché zipy, volný oděv atd. Dle PK MPSV je žalobkyně tuto základní potřebu v základním volném oděvu a nazouvací obuvi zvládnout samostatně v domácím prostředí. Dopomoc u složitějšího oblečení (knoflíky, šněrování) není dle PK MPSV pomocí každodenní.

27. Ve vztahu k této potřebě je na místě uvést, že péče o oděvy a obutí (úklid, čištění, praní) do základní životní potřeby oblékání a obouvání nespadá. Neschopnost žalobkyně tyto úkony zvládat byla uznána o zohledněna v rámci přiznané základní životní potřeby péče o domácnost. I v tomto případě však soud spatřuje nedostatky v odůvodnění napadeného rozhodnutí, pokud byla ze strany PK MPSV, resp. žalovaného, pominuta absence schopnosti žalobkyně vybrat si oblečení přiměřené okolnostem, rozeznat rub a líc oblečení a správně je vrstvit a manipulovat s oblečením v souvislosti s denním režimem. Je pravdou, že zhoršená motorika způsobující obtíže např. při zapínání knoflíků, zipu atd. by nevedla k uznání této potřeby a na místě je též zohlednění možnosti používání různých facilitátorů, resp. oděvu/obutí s nižšími nároky na motoriku prstů. Ani přihlídnutí k těmto pomůckám však žalovaný neposkytl uspokojivé zdůvodnění zvládání aktivit v rámci této základní životní potřeby, jež nevyžadují pouze fyzické, ale též psychické zapojení posuzované osoby.
28. Psychiatrické diagnózy žalobkyně (Aspergerův syndrom těžšího typu, úzkosti a deprese) bezpochyby jednání žalobkyně ovlivňují i při zvládání základní životní potřeby oblékání a obouvání, resp. některých aktivit této potřeby, jejichž zvládání je právní úpravou vyžadováno v přijatelném standardu, bez každodenní pomoci jiné osoby. Z odůvodnění posudkového hodnocení PK MPSV, které přejal žalovaný do odůvodnění napadeného rozhodnutí, že žalobkyně oblékání a obouvání zvládá v domácím režimu, a že návštěvy lékařů a úřadů, kdy žalobkyně musí vyjít ven (a nepostačuje tedy volný domácí oděv a trepky), nejsou událostí každodenní. Aktivity vymezené v rámci základní životní potřeby oblékání a obouvání právní úpravou však nejsou omezeny jen na pobyt v domácím prostředí (byť v něm je žalobkyně zjevně nejraději a nejčastěji), nýbrž na různé přiměřené okolnosti. Takovou okolností je například i samotný pobyt venku, který se uskutečňuje v každém ročním období, čemuž je třeba přizpůsobit též oděv a obutí.
29. Z napadeného rozhodnutí není zřejmé, zda žalobkyně je schopna v přijatelném standardu, bez každodenní pomoci třetí osoby, zvládat všechny aktivity vymezené v rámci základní životní potřeby oblékání a obouvání, tj. též aktivity vymezené pod body 1, 2. a 5, aby bylo možno přijmout závěr o celkovém zvládnutí této základní životní potřeby. I v tomto ohledu tedy napadené rozhodnutí trpí vadou nepřezkoumatelnosti.

IV. Závěr a náhrada nákladů řízení

30. Soud shledal žalobu důvodnou, neboť žalovaný ve vztahu k základním životním potřebám orientace, stravování a oblékání a obouvání dostatečně neodůvodnil svůj závěr, podle něhož žalobkyně tyto základní životní potřeby zvládá v přijatelném standardu bez každodenní pomoci jiné osoby. V dalším řízení je na místě vyžádat si doplnění posudkové dokumentace, přičemž členem hodnotící komise by měl být též posudkový lékař s odborností v oboru psychiatrie. Úkolem žalovaného je zajistit vypořádání jednotlivých odvolacích námitek v intencích požadavků stanovených právní úpravou, tj. zejména posoudit, zda žalobkyně je schopná zvládnout všechny aktivity vymezené v rámci posuzovaných základních životních potřeb v přijatelném standardu (nikoli pouze některé z nich) a přijaté závěry přesvědčivě odůvodnit. Soud tedy napadené rozhodnutí zrušil pro vadu řízení spočívající v nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení [§ 76 odst. 1 písm. a) ve spojení s § 78 odst. 1 a 4 s. ř. s.].

31. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 s. ř. s., podle kterého nestanovili tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobkyně měla ve věci úspěch, má proto právo na náhradu nákladů řízení. Tyto náklady žalobkyně nevyčíslila, nicméně ze soudního spisu vyplývají náklady na poštovné ve výši 2 x 26 Kč za známku na obyčejné psaní. Částku 52 Kč je proto žalovaný povinen žalobkyni ve stanovené lhůtě vyplatit.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno dne 21. července 2022

Mgr. et Mgr. Lenka Bahýřová, Ph.D., v. r.
samosoudkyně